

Nr 246.

Av herr **Severin m. fl.**, om förbättrad löneställning för konservatorn hos riksantikvarieämbetet och statens historiska museum *G. Olson*.

I årets statsverksproposition (åttonde huvudtiteln, punkt 57) behandlas frågan om förbättrad löneställning för konservatorn hos riksantikvarieämbetet och statens historiska museum. Vitterhets-, historie- och antikvitetsakademien har föreslagit en uppflyttning av denna tjänst från Ca 24 till Ca 29. Då detta förslag icke kunnat accepteras och det vill synas, att detta kan leda till ödesdigra påföljder för landets kulturminnesvård, få vi anföra följande.

Konservatorn är föreståndare för den konserveringsanstalt, som är knuten till nämnda institutioner. Konserveringsanstalten är till sin karaktär en central forskningsanstalt, där kyrkor och museala institutioner kunna erhålla sakkunnig behandling av konserveringsfrågor rörande byggnader och inventarier. Anstalten erhöi sin nuvarande organisation år 1938 och anses alltjämt vara en av Europas modernaste i sitt slag.

Den fond av kemiska och tekniska kunskaper på detta område samt den forskarbegävnin, som den nuvarande konservatorn, ingenjören Gillis Olson, besitter, kan betecknas såsom ganska enastående och är av största betydelse för konservatorsbefattningen. Vitterhetsakademien har under en följd av år sökt bereda konservatorn en förbättrad löneställning, eftersom efterfrågan i den allmänna marknaden på personer med gedigen kemisk och allmänt teknisk utbildning utgör ett latent hot mot denna forsknings- och konserveringsanstalts fortsatta existens. En uppflyttning av tjänsten har därför begärts. Det förtjänar också framhållas, att statens lönenämnd i ett utlåtande den 13 november 1948 med hänsyn till den nuvarande tjänsteinnehavarens särskilda kvalifikationer ansett sig kunna gå med på en viss uppflyttning av tjänsten men därvid tillika förutsatt, att vid framdeles uppkommande ledighet å tjänsten frågan om dess lönegradsplacering upptoges till övervägande. Såsom framgår av årets statsverksproposition har lönenämnden även denna gång visat en viss förståelse för denna angelägenhet. Alla ansträngningar att förbättra konservatorns löneställning ha emellertid hittills visat sig fruktlösa.

Konserveringsanstalten står nu inför situationen att bli utan föreståndare, i det att ingenjör Olson erhållit en fördelaktigare anställning hos ett större privatföretags forskningsavdelning och för sådant ändamål beviljats tjänstledighet från sin tjänst 1 juli 1950—30 juni 1951. I händelse av Olsons definitiva avgång från tjänsten kommer kulturminnesvärden i en utomordentligt

ogynnsam situation, eftersom konserveringsanstalten i mycket hög grad måste anses beroende av Olsons ledning. Framhållas bör i detta sammanhang de epokgörande resultat, som Olson i samarbete med två andra svenska forskare, professorn J. A. Hedvall och docenten R. Jagitsch, uppnått med den av dem utarbetade metoden att råda bot på den s. k. glassjukan. Den apparatutrustning, som kräves för att rädda landets bestånd av äldre glas, har numera anskaffats för ifrågavarande konserveringsanstalt. Om Olson lämnar statstjänsten, finnes ingen som kan ta hand om denna uppgift. Detsamma gäller konserveringen av de ömtåliga arkitekturdetaljerna i och på våra kyrkor, där de vetenskapliga undersökningar och experiment, som Olson under senare år utfört i samarbete med professor Hedvall och med understöd av bl. a. statens kommitté för byggnadsforskning, först skulle nå fram till slutgiltiga praktiska resultat, om Olson finge möjlighet att fullfölja arbetena på området. Dylika arbeten ha hittills utförts bl. a. i ett antal gotländska kyrkor. Det kan vidare påpekas, att riksantikvarieämbetet är beroende av fortsatt medarbetarskap av Olson för att på ett betryggande sätt kunna sköta kalkmålningarna i kyrkorna, där hans speciella vetenskapliga kunskaper och arbetsmetoder äro nödvändiga för en reform enligt en på senaste tid utomlands utexperimenterad ny konserveringsteknik. Denna teknik har bl. a. vunnit tillämpning vid konservering av kalkmålningar i Finja kyrka i Skåne och Hackås kyrka i Jämtland.

Rörande Olsons kompetens och arbeten föreligga bifogade yttranden från två personer med internationellt erkänd sakkunskap på ifrågavarande område, nämligen professorerna J. A. Hedvall i Göteborg och P. Coremans i Bryssel. Ett utlåtande från riksantikvarien Martin Olsson närslutes även.¹

Olson har förklarat sig vilja kvarstå vid sin statstjänst, därest densamma uppflyttas till Ca 29.

Vi finna en uppflyttning av omförmälda konservatorstjänst till sistnämnda lönegrad med hänsyn till Olsons särskilda kvalifikationer vara i hög grad påkallad av statens intresse. På grund härav får vi hemställa, att riksdagen måtte

dels uppföra den av konservator G. Olson innehavda tjänsten i lönegrad Ca 29, därvid vi tillika förutsätta, att vid framdeles uppkommande ledighet frågan om dess lönegradsplacering upptages till övervägande,

dels ock anvisa härför erforderliga medel.

Stockholm den 26 januari 1951.

Frans Severin.

Manne Ståhl.

Elis Håstad.

¹ Bilagorna här ej avtryckta utan de ha stencilerats och överlämnats till vederbörande utskott.